

CALEA ȘI ÎNDRUMĂTORUL PE CALE

Există întâlniri providențiale fără nici o îndoială. Le-am numit noduri existențiale cândva, cu dubluri în cer, firește, căci nimic din ceea ce se face și se desface pe pământ nu are corespondent și în cer. Nu sunt multe, dimpotrivă, sunt doar câteva într-o viață de om, dar sunt esențiale pentru devenirea sa.

Fică de preot fiind, născută în ținutul Neamțului, întâlnirea Nicoletei Pălimaru cu Î.P.S. Bartolomeu Anania a avut loc în copilărie, pe vremea când acesta viețuia la Mănăstirea Văratec. Mai târziu, din perioada studenției sale clujene și până la mutarea la cer a Înaltpreasfințitului, reîntors în Clujul tinereții sale în calitate de arhiepiscop și apoi mitropolit, ea a trăit sub înalta sa protecție.

Reverberații ale întâlnirilor sale, în calitate de ucenic, cu maestrul ei spiritual sunt adunate cu grijă sfelnică și chiar cu o anume sfințenie, în paginile de jurnal din perioada 1992-1998 publicate în primul volum al acestei cărți profund formatoare, care, iată, continuă acum cu acest al doilea volum care cuprinde notații din anii 2000-2011.

O viață plină de osteneli întru cele sfinte, dar și întru cele lumești, între care dorința de a se împlini ca femeie – soție și mamă devotată –, dublată de voința de a se cultiva și de a accede la fructele aromitoare ale înaltei culturi, aceasta a fost calea aleasă de ea, iar pe

această cale ce dar dumnezeiesc de a-l avea ca sfetnic pe Înaltpreasfințitul: A fost din nou o bucurie culturală, dar și duhovnicească, întâlnirea cu IPS Bartolomeu, notează ea succint într-un loc.

I-a ascultat smerită predicile pe care le rezumă conștiincios și în paginile cărții de față, i-a citit opera literară, consacându-i o merituoasă teză de doctorat apărută la Limes în 2011, i-a respectat și urmat îndrumările referitoare la facerea unei reviste sau la organizarea unei edituri după ce a devenit unul dintre principalii săi colaboratori pe plan cultural în calitate de redactor șef al Revistei și Editurii Renașterea, dar mai ales s-a bucurat de fiecare clipă petrecută în preajma sa ca de un mare privilegiu. Știu, am pregustat eu însumi din dulceața acestor întâlniri, căci relația noastră a devenit foarte strânsă odată cu asumarea condiției de editor al operei sale literare și după ce am devenit slujbaş al Arhiepiscopiei în calitate de realizator al unei reviste literare radio, încât nu o dată, în momente de oboseală sau de derută, când mă simțeam copleșit, amărât, revoltat ori numai scârbit, m-am dus la Înaltpreasfinția Sa și era destul să dau ochii cu el, să-l iau în brațe și să-mi frec obrazul de barba-i grizonată ca să-mi reintru în fire...

Emoționante de-a dreptul sunt fragmentele în care omul își face simțită prezența în chip extrem de viu, de palpabil, de vibrant. Și atunci ucenicul nu rezistă tentației de a fotografia gesturile, atitudinea maestrului. Sunt mostre de proză curată, acestea: *Afară este primăvară și uneori se simt zguduirii de troleibuz. Lumina învâluie blând încăperea. Îi aud respirația*

Calea și Îndrumătorul pe Cale

Înaltului. Tăcere. Respirație. Zgomot de hârtie. Alunecare de pix. Văd cum își mișcă buzele în timp ce citește cu ochelarii pe nas. Ochii îmi cad pe mâinile care țin paginile revistei. Sunt mâini de scriitor, de ocnaș, pâlmaș, arhieru, aceleași mâini care țin trupul și Sângele Domnului. Și mâna poate exprima lăuntru omului. Mâinile Înaltului sunt sigure, hotărâte, directe, exprimă credința dreaptă, sunt mâini ale Adevărului. Mâinile. Ochii (privirea lui pătrunzătoare) și inima.

Impresionant e, de asemenea, modul în care apare, în scriitura sa, statura omului: *L-am găsit la birou, cu fesul roșu pe cap, în cămașă albă și vestă groasă, neagră, lungă. Un călugăr-ierarh-scriitor aducând la siluetă cu Balzac.*

Da, e adevărat, are stofă de prozatoare Nicoleta Pălimaru, dar mă grăbesc să adaug că e poetă de-a dreptul, câteodată, precum în acest loc: *iar frigul îți decojea parcă amintirile*; e un vers pe care mai că i l-aș împrumuta ca să-l prind într-un poem...

Extrem de clar, de limpede și de tranșant în treburile administrative, a fost, pe de o parte, Înaltpreasfințitul, care a știut exact ce vrea când și-a asumat teribila misiune de diortosire a Bibliei, muncind ca un salahor timp de unsprezece ani neîntrerupt, pe de altă parte; în același timp, a rămas om al Bisericii predicând cu har, încât duminică de duminică Catedrala și Piața Avram Iancu până în fața Teatrului Național erau pline de lume când cuvânta, iar la Sinod, se știe, era o voce ascultată și respectată; inevitabil scriitorul a căzut în umbră în ultimii ani, dar era extrem de prezent în amintirile sale cu scriitori pe care le istorisea în chip

cu totul admirabil la întâlnirile cu colaboratorii și cu apropiații; nu și-a dorit glorie literară, s-a mulțumit cu certitudinea că are cititori și editori buni; nu și-a dorit onoruri deși a trebuit să accepte titlul de doctor honoris causa al mai multor universități, de pildă, însă l-a refuzat pe cel de academician pe motiv că visează la un loc în Academia din cer.

Oricât de mare ierarh, scriitor și intelectual a fost, Înaltpreasfințitul Bartolomeu Anania nu și-a negat originea țărănească, imaginea mamei sale, a tatălui, a primului învățător au rămas vii în conștiința sa, iar plăcerea de a se rosti neaoș uneori nu și-o reprima, dimpotrivă. Iată cum, de pildă, sentimentul sfârșitului e turnat în limbaj popular: *Funia se apropie de par. Trebuie să-mi închei socotelile.*

Ultimele pagini ale cărții, care îl zugrăvesc discret pe Î.P.S. Bartolomeu Anania în luminile apusului, sunt de o melancolie aparte, par scrise sub imperiul emoției provocate de Requiemul mozartian: *Nu mai este loc de poezie, pentru că finalul însuși a devenit poezie.*

O carte nu atât de însemnări zilnice, cât de cuvinte de foc, așadar, ale unui ucenic fericit nu doar de a-și fi găsit Calea, ci mai ales de a-și fi aflat un nemaipomenit îndrumător pe Cale: un spirit atât de elevat, un suflet atât de generos și o inimă atât de iubitoare precum cele împreunate în uriașa personalitate a celui care a fost și va rămâne pentru vecie Înaltpreasfințitul Bartolomeu Valeriu Anania.